

# המיסתוריות של הקיבוץ

אירוע השקה לספרו של פרופ' דן אברמיצקי, "המסתוריות של הקיבוץ" נערך בשבוע שעבר באוניברסיטת תל אביב. פרופ' אברמיצקי הסביר, כי שמו של הספר ניתן לו משום שקיומו והצלחתו של הקיבוץ השיתופי, יכולים להיתפס כעומדים בסתירה לתיאוריה, לפיה חברה שוויונית לא יכולה להצליח כלכלית



בקרוב עומד לא תרגום לעברית של הספר. תומלץ

את דרור ביהם לילריו בקיבוץ. כי בר קשה ואינו עוזב ולהצלה של הקיבוצים לשרוד ואף לשגשג, הוא מוצא בלחץ התכרתי שהתקיים אז, ובמידה מסוימת קיים גם היום, ובאמתתם של התכרתי בערך האיריאולוגי של השותפות הקולקטיבית. עם זאת, עוד בשנת 2009 פירסם דן אברמיצקי מחקר שמצא שהתכרתי המוכשרים ביותר נטו לעזוב את הקיבוצים בעוד שהפחות מוכשרים נשארו. חשבו גם להוכיח את המשבר הכלכלי בקיבוצים כשנת 80 שנים לגלי עזיבה.

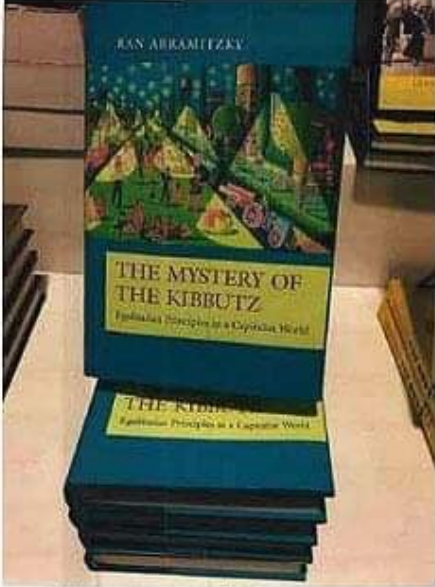
כיום חיים 120,000 נפש ב-268 קיבוצים המהווים 5% מאוכלוסיית ישראל, בעוד שעם קום המדינה אוכלוסיית הקיבוצים מנתה כ-7%. עיקר ייחורם של הקיבוצים הוא בכך שבניגוד לחברות קומוניסטיות, קהילות שיתופיות או מדינות סוציאליסטיות אחרות, הקיבוצים מעולם לא התקיימו על הקצוות החברתיים, אלא תמיד הייתה ויש להם השפעה רבת היקף על החברה הישראלית בתחומי הכלכלה, החברת והתרבות.

רבר פתיחה ערב השקה של "המיסתוריות של הקיבוץ" השמיץ פרופ' תוך רגן, מנהל מרכז ארמור נר' ספרא לאתיקה באוניברסיטת תל אביב ופרופ' דן חריס, מהפ' קולטה למשפטים באוניברסיטת לאחד הצנת הספר הניבו לגביו בהמצאות חמות, פרופ' אמריטוס אליעזר כן רפאל, חבר הניהל לשד עבר, לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת תל אביב, ר"ר אבי טל מרגלית מהפקולטה למשפטים במכללת ספיר ופרופ' נתן זוסמן לכלכלה באוניברסיטה העברית בירושלים.

דן אברמיצקי סיכם את יחסו לקיבוץ באחד הראיונות לקראת צאת ספרו: "אני חושב שאחד הרברים החשובים ביותר, הדימוי אס תרצה ובר שתמיר יהיה סיכנו. רצונם של אנשים לשאוף ליצירת חברה ברור שונה, דרך שתביא ליותר צדק, זה החלק של ניסוח ויצירה אנושית. לכן אני אוהב קיבוצים ומה שהם מלמדים, וכלי להיות ציני, זו הדרך להתייב את דמיונו". על פי התכנית עומד לצאת תרגום עברית של הספר, שהוא כהוד לט מומלץ לקריאה על ידי קיבוץ ניקים בפרט ועירוניים ככלל.



פרופ' דן אברמיצקי. "אני אוהב את הקיבוץ"



עטיפת הספר. סדרת המשנה: "עקרונות שוויוניים בעולם קפיטליסטי". ציור השטיפה רפי פרץ

מצב שלא רק חברים בקיבוץ עצמו אלא גם מצטרפים חרשים ידאו עבוד עצמם פתרון מצוין שאם אינם מסתדרים בעיר, יבואו ויטכסדו על יד אותם חברים שהם יותר פרוודי קטיביים ועוברים קשה. כדי לדלות לדרור עוד מלה על הפצעים איתגר

ובמגרשי הטניס. עברנו בשנות ה-70 וה-80, היה זה נהדר, כי הודי' נו ידע שהקיבוץ הוא מקום בטוח לחלוטין ללא זיהום אוויר וללא תנועת מכוניות. כנעודיי הוקסמתי עוד יותר מתי הקיבוץ, בגלל הרעיון שזו חברה שתולקת כשוויון כל רבר ומתייחסת לכל חבר בדרך שווה והדבר נראה לי כדרך הנכונה ליצירת החברה".

## ויכוח עם הדוד בחפצי בה

כשהתבשר נעשה אברמיצקי יותר סקפטי. באחד מביקוריו אצל דרור בקיבוץ תפציבה נחשף לכך שדרור גילה המצאה חדשה במפעל הקיבוץ צי' בו עבר. כדי לאתגר ואף לעי' צנן את דרור, הוא אמר לו, שמבחינת התיאוריות הכלכליות הקיבוץ למי עשה צריך להיות כישלון. אולי אפילו לא היה יכול להתקיים. הדרור הביט בו בתמיהה עם שא' לוח של מה ולמה, והפרופסור לעתיד בסטנפורד אמר לו: "למה שכל אחד מתווכח הקי' בוץ יעבוד קשה אם כל אחד מקבל חלק שווה מה' עוגה השלמה" כבר אז הוא הסביר לדרור את "בעיית הרכב החופשי", על פיה, אם כל חבר מקבל את אותו חלק שווה בעוגה, מרוע מרוע שיהיה לו תמריץ לעבוד קשה. בנוסף, השי' טה של שוויון כמעט מוחלט יוצרת

אברמיצקי סיפר על שדרשו הקי' בוצים: "לא גרלתי בקיבוץ, אבל סכי וסכתי עלו מאירופה והיו בין מיסדי קיבוץ נגבה. ססני הייתה חברה קיבוץ גאה במשך המישים שנה. אמי גרלה בנגבה ועזבה לירושלים לאחר שנישאה לאבי ואחר תה נשארה בקיבוץ. אחי התחתן עם בת קיבוץ והוא עד היום חבר קיבוץ רמת הנכבש. אני זוכר שכליריס, אחי ואני ארבענו בניקודים שלנו לוח סתובב חופשי בכריכה, בחדר האוכל